

РЕШЕНИЕ

№ 649

гр. София, 31.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-9, в закрито заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Жаклин Комитова

като разгледа докладваното от Жаклин Комитова Търговско дело № 20221100900803 по описа за 2022 година
и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 25 от ЗТРРЮЛНЦ вр. глава ХХІ от ГПК.

Образувано е по Жалба вх. № 20220427113230 на „И.*“ ООД, ЕИК ****я със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Надежда, ж.к. „****“, ул. „****“ чрез адв. И.С. от САК, с адрес: гр. София, ул. „****“ против ОТКАЗ № 20220421153448/26.04.2022 г., постановен по Заявление обр. А4 с вх. № 20220421153448 за промяна на обстоятелства по партида на търговеца. Според жалбоподателя становището на длъжностното лице по регистрация (ДЛР), че запорът е пречка съдружникът да прекрати участието си в дружеството чрез отправяне на предизвестие. Буквалното и систематичното тълкуване на нормата на чл. 125 ал. 2 от ТЗ и наличието на субективно право изключва възможността прекратяването да бъде поставяно в зависимост от други юридически факти, в т.ч. и уреждане на имуществените отношения по чл. 127 във вр. с чл. 125 ал. 3 от ТЗ между напускащия съдружник и дружеството, включително и от съдбата на дружествените дялове. Уреждането на имуществените отношения е регламентирано като закономерна последица от прекратяване на членственото правоотношение, а не е обявено за condition sine qua non за неговото настъпване. Изтичането на срока на предизвестие има автоматичен прекратителен ефект спрямо членственото правоотношение и с осъществяването му съдружникът губи качеството съдружник. След прекратяване на съдружието, като задължителна закономерна последица, възниква основание за уреждане на имуществени последици по реда на чл. 125 ал. 3 от ТЗ, но не се променя броят на дяловете, на които е разпределен капиталът на дружеството, нито стойността им, кореспондираща със стойността на капитала. Освен горното, жалбоподателят сочи още, че видно от приложения към заявлението Протокол с Решение на едноличния**

собственик на капитала от 07.04.2022 г., изрично е посочено, че всички дялове след напускането на Х.К. ще бъдат поети от другия съдружник - Й.М..

Заявено е още, че съгласно чл. 451, ал. 1 от ГПК от момента на налагането на запора длъжникът се лишава от правото да се разпорежда с вземането или вещта в нито една от двете хипотези, нито при изключване, нито при едностранното прекратяване на членството в ООД с едностранно предизвестие, не е налице разпореждане със запорираните дялове. Чл. 125, ал. 2 ТЗ урежда субективно потестативно право на съдружника да прекрати по своя воля участието си в дружеството, като това решение не е обусловено нито от решение на общото събрание, нито от уреждане на имуществените последици резултат от прекратяването.

Заявено е, че действието на наложен запор за целите на регистърното производство следва да се отчита само спрямо вискателя, тъй като в това производство вътрешните отношения на вискателя и неговия длъжник са без значение. Съответно приложение следва да намерят общите норми на действие на запора по чл. 452 ал. 1 и 3 от ГПК. За запора на дружествен дял няма специално правило, поради което следва да се отчита специфичния способ на изпълнение на паричен дълг насочен към комплексно право, със само отчасти имуществено изражение. По характеристика имуществените права, формиращи членството в ООД следва да се приравнят на вземания, съответно и запорирането на дела следва да се отчита като запор на бъдещо вземане за ликвидационен дял, който ще се формира при прекратяване на членството с предизвестие по реда на чл. 517 ал.3 ГПК, когато вискателят, чрез съдебен изпълнител пристъпи към изпълнение. Личните неимуществени права обаче по фактическото участие в дейността на дружеството чрез вземане на решения по управлението му, не могат да се засегнат от обезпечителна мярка, предназначена за опазване на имущество на длъжника. Разпростирането на забраната за разпореждане на длъжника и по отношение на личната му преценка дали да продължи да съдейства на постигане на дружествените цели би било непропорционална и съответно неоправдана намеса в личната сфера на съдружника, а и на самото дружество. Възприемането на тълкуване в обратен смисъл, изключващо възможностите на длъжника, а и на дружеството, да влияят по какъвто и да е начин на членството след налагане на запор, би довело до абсурдни последици - би било изключено позоваване на обективни основания за прекратяване на членство (смърт, недееспособност, несъстоятелност), понасяне на санкционни последици (неплащане на вноската по записаните дялове или невнасяне на допълнителна вноска) или дружеството би било поставено в положение да не може да се освободи чрез изключване от лице което му вреди (с конкурента дейност, разгласяване на вътрешна търговска информация или неизпълнение на решения на орган), или да не може да излезе от пазара, като прекрати дейността си изцяло и предприеме ликвидация. Подобни ограничения са в явно противоречие с водещия принцип на свобода на търговско сдружаване, определящ уредбата на правата и задълженията в търговско дружество, където личното участие на съдружника в общата дейност е равно по степен на имущественото му участие. В тази връзка счита за напълно неправилен изводът на ДЛР, че с вписването на запор върху дружествените дялове се прегражда възможността, както на дружеството да въздейства върху членствените правоотношения, така и съдружникът сам да упражни правото

да прекрати участието си в дружеството.

Според жалбоподателя действието на запора следва да бъде схващано, като забрана за разпореждане с имуществените права, черпени от дяловото участие, но не и като забрана за позоваване на факт, прекратяващ членствено правоотношение. Съответно на това тълкуване, запазването на интереса на вискателя не представлява обстоятелство, за което следва да се следи служебно от длъжностното лице по регистрацията, а подлежи на отчитане само след предявяване на правата му в изпълнителното производство по реда на чл. 517 от ГПК.

Предвид всичко изложено, се иска да бъде постановено решение с което да бъде отменен Отказ № 20220421153448/26.04.2022г. на длъжностното лице по регистрацията към ТРРЮЛНЦ воден от Агенцията по вписванията и да бъде разпоредено извършването на заявените за вписване обстоятелства.

АГЕНЦИЯ ПО ВПИСВАНИЯТА, гр.София, ул. ****, представлявана от изпълнителния директор Д.М., чрез С.С., юрисконсулт в дирекция „Правно обслужване, човешки ресурси и деловодство“, **на основание чл.25, ал.2, изр. трето от ЗТРРЮЛНЦ е депозирала писмен отговор - свой изх. №11-00-753/28.04.2022 г. Поддържайки изцяло мотивите, изложени в процесния отказ, ответната страна, счита жалбата за неоснователна. Излага подробни съображения. Моли съда, да остави без уважение жалбата. Претендира разноски.**

Софийски градски съд, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства намира следното:

Регистърното производство е образувано по **Заявление обр. А4 вх. № вх. № 20220421153448** за промяна на обстоятелства по партия на „И.***“ **ООД**, ЕИК ****, а именно: заличаване на Х.Х.К. като съдружник, заличаването на последния като управител и обявяване на нов дружествен договор. Към същото са приложени: Писмено предизвестие за напускане на съдружник; Протокол от общо събрание; актуален дружествен/учредителен договор; Документ за внесена държавна такса;

На 26.04.2022г. е постановен ОТКАЗ № 20220421153448 по Заявление вх. № 20220421153448. Аргументите на длъжностното лице по регистрация (ДЛР) за постановяване на обжалвания отказ са, че упражняването на преобразуващото право на съдружника по чл. 125, ал. 2 от ТЗ с едностранно волеизявление да прекрати членственото си правоотношение не зависи от волята и поведението на останалите съдружници. Самото прекратяване като последица от изтекло предизвестие настъпва веднага във вътрешните отношения между съдружника и дружеството, но в регистърното производство това обстоятелство се преценява само като една от предпоставките за изпълнение на изискванията на закона за противопоставянето на промяната в състава на дружеството и последиците ѝ върху имуществото на дружеството.

Според ДЛР, при заявление за вписване на промяна в състава на съдружниците, за съда съществува служебно задължение да следи за съдбата на освободените дялове с оглед на защитата на дружествения капитал и

запазването на неговото покритие, поради което прекратяването на членственото правоотношение на съдружник чрез предизвестие предпоставя въпроса за изменение на дружествения договор, както и за намаляване на капитала чрез връщане на дела от капитала на прекратилия участието си съдружник или за запазване на размера на капитала - чрез поемането на освободените дялове от останалия съдружник, или чрез изкупуването от трети лица. Регистърният орган преценява дали са спазени изискванията на закона за настъпване на заявените обстоятелства, включително и по отношение на обявяване и новоприет дружествен договор.

На следващо място, според ДЛР се констатира порок препятстващ даване на указания за отстраняване на нередовности на заявителя. По електронното дело на търговеца е вписан заповест върху дружествените дялове от капитала на дружеството, собственост на съдружника Х.Х.К.. Съгласно чл. 451 ал. 1 от ГПК от момента на налагане на заповест длъжникът се лишава от правото да се разпорежда с вземането или с вещта. Съгласно чл. 517 ал. 1 от ГПК (от глава Четиридесет и пета "Изпълнение върху вземания на длъжника") заповест върху дял от търговско дружество се налага чрез изпращане на заповестно съобщение до Агенцията по вписванията като заповестта се вписва по реда за вписване на залог върху дял от търговско дружество и има действие от вписването му. Правната характеристика и специфика на наложената обезпечителна мярка - заповест върху дружествени дялове, следва да бъдат съобразени с основанията за налагането им, а именно обезпечаване вземането на кредитора с оглед бъдещото му удовлетворяване от имуществото на длъжника, както и предотвратяване осуетяването на изпълнението върху имуществото на длъжника, след влязло в сила решение, с което е признато със сила на присъдено нещо, че длъжникът е осъден в полза на кредитора да заплати вземане в определен размер. Всяко действие, с оглед осуетяване и избягване на изпълнението върху дружествените дялове с цел удовлетворяване на кредитора на съдружника следва да бъде квалифицирано като недействително по отношение на основния и присъединилите се кредитори.

Правната възможност на вискателя е удовлетворяване по реда на чл. 517 от ГПК, в който случай равностойността на дела на съдружника възниква като имуществена последица от прекратяване на членственото му правоотношение, съгласно чл. 125 ал. 3 от ТЗ, а ликвидационният дял е имуществена последица от прекратяване на дружеството по решение на съда по искане на овластен вискател. Правото на вискателя да иска прекратяване на дружеството го прави носител на вземането за ликвидационния дял на съдружника - длъжник срещу дружеството в производството по ликвидация.

Предвид горното налагането на обезпечителна мярка - заповест върху дружествени дялове от капитала на търговско дружество с акт на съда или акт на съдебен изпълнител, има значение на наложена забрана със акт на съда за разпореждане с дружествените дялове, притежавани от длъжника до постановяване на влязъл в сила съдебен акт или акт на съдебен изпълнител, с който да бъде отменена наложената обезпечителна мярка.

Срещу така постановения отказ на длъжностно лице от Търговския регистър към АВп под № 20220421153448/26.04.2022г. е подадена настоящата жалба, като същата е с вх. per. № 20220427113230.

Видно от приложените писмени доказателства, жалбата е **ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА**, тъй като:

- изхожда от активно легитимирана страна в процеса (заявител в производството по вписване пред Агенцията по вписване);

- насочена е против акт, който подлежи на съдебен контрол (чл. 25, ал. 4 от ЗТР);

- подадена е в преклузивния 7- дневен срок за обжалване по чл. 25 ал. 1 от ЗТР.

Разгледана по същество, жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА** по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 21 от ЗТР, длъжностното лице по регистрацията проверява дали е подадено заявление за исканото вписване, заличаване или обявяване при спазване на предвидените за това форма и ред, дали заявеното обстоятелство подлежи на вписване и не е вписано или представеният акт подлежи на обявяване и не е обявен в търговския регистър, дали заявлението изхожда от оправомощено лице, дали към заявлението са приложени всички документи съгласно изискванията на закон, съответно подлежащият на обявяване акт, съществуването на заявеното за вписване обстоятелство и съответствието му със закона съобразно представените документи, съответно дали подлежащият на обявяване акт отговаря по външните си белези на изискванията на закона, дали е представена декларация по чл. 13, ал. 4 ЗТР, дали друго лице няма права върху фирмата и тя отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 2 ТЗ /при първоначално вписване или промяна на фирмата/; дали документите, които по силата на закон се съставят с нотариално удостоверен подпис или с нотариално удостоверен подпис и съдържание, са въведени в базата данни на Информационната система по чл. 28б от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, и дали представените документи съответстват на въведените данни за тях в Информационната система; и платена ли е дължимата държавна такса.

Анализът на цитираната правна норма сочи, че проверката, която следва да извърши длъжностното лице по регистърното производство е формална и има за цел да провери и удостовери, чрез извършване на съответното вписване, че заявеното за целта обстоятелство е надлежно удостоверено според изисквания на закона. Този извод се налага и от охранителния характер на регистърното производство, в рамките на което осъществяваните от Агенцията по вписванията правомощия са акт на административно съдействие. Това обуславя извод, че преценката за външна редовност означава съпоставка на приложените към заявлението документи, за чието наличие длъжностното лице следи служебно съгласно чл. 22, ал. 5 ЗТР, с изискванията по Наредба № 1 от 14.02.2007 год. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър.

В случая, с иницирираното регистърно производство се цели вписване на промени в първоначално заявени обстоятелства по партида на „И.**“ ООД, ЕИК ****. Част от същите се изразяват в заличаване на Х.Х.К., като съдружник на дружеството.

За установяване на предпоставките относими към промяна на членственото проотношение, заявителят представя Предизвестие за

прекръпяване на участие, входирао при дружеството и обективиращи личната воля на съдружника Х.Х.К. за доброволно напускане.

Съгласно трайната съдебна практика, включително и такава на ВКС, упражняването на потестативното право по чл.125 ал. 2 от ТЗ от съдружник в дружество в ООД, чрез отправяне на писмено предизвестие за напускане на дружеството, има за последица автоматично прекръпяване на членственото правоотношение, което настъпва в момента на изтичане на срока на предизвестиято. Застъпено е още и становището, че законът не поставя като условие за настъпване на правните последици на прекръпяването от наличието на решение на общото събрание на съдружниците и изключва възможността прекръпяването да бъде поставено в зависимост от настъпването на други юридически факти, в т. ч. уреждане на имуществените отношения по чл. 127 вр. чл. 125, ал. 3 ТЗ между напускащия съдружник и дружеството, както и от съдбата на дружествените дялове (Решение № 46/22.04.2010 г. по т. д. № 500/09 г. на II Т.О.; Решение № 515/20.03.2002 г. по гр. д. № 1312/2001 г. на ВКС, V г. о., Решение № 1091/01.07.2003 г. по т. д. № 1857/2002 г., Решение № 991/29.11.2006 г. по т. д. № 566/2006 г. на ВКС, ТК).

От изложеното по-горе може да се направи извод, че в хипотезите на чл.125 ал.2 от ТЗ, прекръпяването е последица от свободно формираната и външно изразена воля на съдружника, в чиято полза законът признава право да напусне доброволно дружеството като отправи за целта писмено предизвестие. **Единствените условия, с които е обвързано упражняването на това право, е волеизявлението за напускане да бъде отправено в писмена форма и в рамките на определен срок - тримесечен,** съгласно диспозитивната норма на чл.125 ал.2 от ТЗ, или по-дълъг, предвиден в дружествения договор. Моментът, в който настъпва прекръпяване на членственото правоотношение в разглежданата хипотеза, не е визиран в Търговския закон. Независимо от отсъствието на изрична правна уредба в тази насока, доколкото писменото предизвестие е способ за реализиране на потестативното право на съдружника, прекръпяването на членственото правоотношение настъпва с изтичането на съответния срок. Именно поради потестативния характер на признатото в чл.125 ал.2 от ТЗ субективно право, законът не поставя като условие за възникване на правните последици от реализирането му наличие на решение на общото събрание за освобождаване на съдружника.

Същевременно буквалното и систематичното тълкуване на нормата на чл.125 ал.2 от ТЗ изключва възможността прекръпяването да бъде поставяно в зависимост от други юридически факти, в т. ч. от уреждане на имуществените отношения по чл.127 във вр. с чл. 125 ал.3 от ТЗ между напускащия съдружник и дружеството, включително и от съдбата на дружествените дялове. Уреждането на имуществените отношения е регламентирано като закономерна последица от прекръпяване на членственото правоотношение, а не е обявено за условие за неговото настъпване. Изтичането на срока на предизвестиято има автоматичен прекратителен ефект спрямо членственото правоотношение и с осъществяването му съдружникът губи качеството „съдружник“. Решението на ОС за съдбата на дружествените дялове на напускащия съдружник и съставянето на актуален дружествен договор е последващ юридически факт.

След прекратяване на съдружието, като задължителна закономерна последица, възниква основание за уреждане на имуществени последици по реда на чл.125 ал.3 от ТЗ, но не се променя броят на дяловете на които е разпределен капиталът на дружеството, нито стойността им, кореспондираща със стойността на капитала.

За да постанови обжалвания отказ, длъжностното лице по регистрацията се е позовало още и на наличието на вписан заповор по партидата на дружеството върху дружествените дялове на подалия предизвестие за напускане съдружник.

Съгласно данните в ТР, с вписване 20170606145106, действително е вписан заповор върху дружествените дялове на съдружника Х.Х.К.. В случая наложеният заповор върху дружествени дялове е такъв по смисъла на чл.517 ал.1 от ГПК, като заповорът не прави притежателя на обезпеченото вземане кредитор на дружеството. Същият продължава да е кредитор на съдружника, върху чийто дружествен дял е наложен заповора. Целта на този заповор е да се даде възможност на кредитора да се удовлетвори от ликвидационния дял на съдружника по чл.125 ал.3 от ТЗ. Тази възможност ще възникне едва в случая по чл.517 ал.3 от ГПК, когато бъде връчено изявлението на вискателя за прекратяване на участието на съдружника-длъжник в дружеството и дружеството бъде задължено да му изплати ликвидационния дял по чл.125 ал.3 от ТЗ по баланса към момента на прекратяване на участието. Дружеството обаче не става длъжник на кредитора по обезпеченото със заповора вземане. Такъв остава длъжника-съдружник, чието членство е прекратено. Дружеството придобива качеството на трето задължено лице по смисъла на чл.507 и сл. от ГПК, доколкото дължи на съдружника-длъжник ликвидационния му дял, който при наложения заповор би следвало да бъде евентуално изплатен на кредитора по обезпеченото вземане. Ако това не бъде направено за кредитора по обезпеченото вземане съществува възможността да предяви конститутивния иск по чл.517 ал.3 от ГПК за прекратяване на дружеството. Данни за това няма и такива не произтичат единствено от вписването на заповора през 2017 г. Запазването на интереса на вискателя не представлява обстоятелство, за което следва да се следи служебно от длъжностното лице по регистрацията, а подлежи на отчитане само след предявяване на правата му в изпълнителното производство по реда на чл. 517 от ГПК.

Освен изложеното следва да се посочи, че участието в търговско дружество е форма на доброволно сдружаване. Да се приеме, че заповорирането на дружествения дял води до невъзможност за прекратяване на членственото правоотношение означава да се придаде принудителен характер на участието в дружеството. Подобно принудително членство не може да бъде наложено и на останалите съдружници – напр. в случаите, в които са налице предпоставки за изключване на съдружника-длъжник. Още по-малко това е приложимо към хипотезата на смърт на съдружника, чийто дял е заповориран. Още повече, че правата на кредитора, по чийто почин е вписан заповорът, не биха били накърнени, тъй като както е посочено и по-горе, целта на заповора върху дял от търговско дружество е кредиторът да се удовлетвори от стойността на дела. Ето защо законът предвижда при реализиране на този изпълнителен способ да се извърши прекратяване на членственото правоотношение, каквото ще настъпи и при напускане на съдружника-

длъжник с предизвестие. В този случай запорът се трансформира в запор върху вземането на съдружника за дружествения му дял, като на основание чл. 73в от ТЗ погасяването на това вземане следва да бъде предшествано от писмено уведомление до кредитора.

Действително, размерът на дружествения дял се определя към месеца, в който е настъпило прекратяването (чл. 125, ал. 3 ТЗ), и това дава възможност на съдружника да избере момент, в който да се извърши изчислението. Този момент може да е и неблагоприятен за кредитора. Съществуването на подобна възможност от намаляване реалната стойност на обезпечението обаче не може да обоснове принудителното членство, а и подобна възможност съществува при всеки вид обезпечение.

По горните съображения, приемайки, че действието на запора на дружествения дял е забрана за разпореждане с имуществените права, черпени от дяловото участие, но не и като забрана за позоваване на факт, прекратяващ членствено правоотношение, както и че в случая са налице предпоставките на чл. 125, ал.2 от ТЗ, съдът намира, че постановеният отказ за незаконосъобразен, порди което същият следва да бъде отменен изцяло.

Водим от горното, **С Ъ Д Ъ Т**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по Жалба вх. № 20220427113230 на „И.***“ ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н „Надежда“, ж.к. „****“, ул. „****“ чрез адв. И.С. от САК с адрес: гр. София, ул. „****“ **ОТКАЗ** № 20220421153448/26.04.2022г., постановен по Заявление А 4 с вх. № 20220421153448 за промяна на обстоятелства по партидата на „И.***“ ООД, ЕИК ****.

УКАЗВА на Агенцията по вписванията след влизане в сила на съдебния акт да впише в ТРРЮЛНЦ по партидата на „И.***“ ООД, ЕИК **** заявените със **Заявление А4 с вх. № 20220421153448** обстоятелства, съгласно чл.25, ал.5 ЗТР.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в 7-дневен срок от връчването на препис на жалбоподателя и АВп (на последната с оглед изменението на чл.25 ал.4 от ЗТРРЮЛНЦ с ДВ бр.106/11.12.2020 г.).

Съдия при Софийски градски съд: _____